

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 14 Mawrth 2018

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/4913>

126

---

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiwn 5 gan y Gweinidog Gofal Cymdeithasol a Phlant. Gwahoddodd y Llywydd Iefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i'r Cwnsler Cyffredinol

Dechreuodd yr eitem am 14.26

Gofynnwyd y 7 chwestiwn.

3 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 14.53

Gofyn i Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip:

[Bethan Sayed \(Gorllewin De Cymru\)](#): A wnaiff Arweinydd y Tŷ ddatganiad am gynlluniau Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael ag Islamoffobia a gwella cydlyniant cymunedol yn sgil y llythyrau yn annog pobl i gosbi Mwslimiaid sydd wedi dod i'r amlwg yn ddiweddar?

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.10

Gwnaeth David Rees ddatganiad ar Wythnos Wyddoniaeth Prydain, ac sut y mae gwyddoniaeth wedi bod o fudd i economi Cymru.

Gwnaeth Dawn Bowden ddatganiad ar lyfrgell gymunedol Bedlinog.

Gwnaeth Nick Ramsay ddatganiad ar ymweliad arfaethedig y Llysgennad Ruben Zamora â'r Cynulliad.

Gwnaeth Russell George ddatganiad i hyrwyddo'r Drenewydd fel y gymdogaeth orau ym Mhrydain i gerddwyr.

5 Cynnig i ddiwygio Rheol Sefydlog 20 mewn perthynas a'r Datganiad am Gynigion y Gyllideb Ddrafft

Dechreuodd yr eitem am 15.17

NDM6690 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Cynulliad Cenedlaethol, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 20 – Datganiad am Gynigion y Gyllideb Ddrafft', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 7 Mawrth 2018.

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i adolygu Rheol Sefydlog 20, fel y nodir yn Atodiad B i Adroddiad y Pwyllgor Busnes.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog 26, 26A a 26B mewn perthynas â'r Gofyniad am Aseidiadau Effaith ar Gyfiawnder (adran 110A o'r Ddeddf)

Dechreuodd yr eitem am 15.17

NDM6689 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Cynulliad Cenedlaethol, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio Rheolau Sefydlog: Rheolau Sefydlog 26, 26A a 26B – Gofyniad am Aseidiadau Effaith ar Gyfiawnder (adran 110A o'r Ddeddf)', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 7 Mawrth 2018.

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i adolygu Rheolau Sefydlog 26, 26A a 26B, fel y nodir yn Atodiad B i Adroddiad y Pwyllgor Busnes, i fod yn weithredol o 1 Ebrill 2018.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Enwebiad o dan Reol Sefydlog 10.5 ar gyfer penodi Archwilydd Cyffredinol Cymru

Dechreuodd yr eitem am 15.18

NDM6691 [Simon Thomas \(Canolbarth a Gorllewin Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 10.5:

1. Yn mynegi ei ddiolchgarwch am gyfraniad Huw Vaughan Thomas yn ystod ei dymor yn swydd Archwilydd Cyffredinol Cymru.

2. Gan weithredu o dan adran 2(2) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, ac ar ôl ymgynghori â chynrychiolwyr cyrff llywodraeth leol yng Nghymru yn unol ag adran 2(3), yn enwebu Adrian Crompton i'w benodi i swydd Archwilydd Cyffredinol Cymru gan Ei Mawrhydi am dymor o wyth mlynedd i ddechrau'n syth ar ôl i swydd Archwilydd Cyffredinol Cymru ddod yn wag.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

8 Dadl ar Gynnig Deddfwriaethol gan Aelod – Cwmnïau Rheoli Ystadau

Dechreuodd yr eitem am 15.26

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NDM6681 [Hefin David \(Caerffili\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r cynnig ar gyfer Bil ar reoleiddio cwmnïau rheoli ystadau.

2. Diben y Bil hwn fyddai:

a) rhoi hawliau sy'n cyfateb i hawliau lesddeiliaid i rydd-ddeiliaid sy'n talu'r ffioedd ar gyfer gwaith cynnal a chadw mewn mannau cymunedol a chyfleusterau ar ystâd breifat neu ddefnydd cymysg a fydd yn eu galluogi i herio rhesymoldeb taliadau gwasanaeth;

b) sicrhau, pan mae rhydd-ddeiliad yn talu tâl rhent, nad yw'r perchennog sy'n codi rhent yn gallu cymryd meddiant neu roi prydles ar yr eiddo os nad yw tâl rhent yn cael ei dalu am gyfnod byr o amser; ac

c) rhoi hawliau i rydd-ddeiliaid yng Nghymru sy'n cyfateb i hawliau rhydd-ddelidiaid yn Lloegr o ganlyniad i newidiadau i reoleiddio cwmnïau rheoli ystadau a gynlluniwyd gan Lywodraeth y DU.

Cefnogwyr:

[David Rees \(Aberafan\)](#)

[Mike Hedges \(Dwyrain Abertawe\)](#)

[Vikki Howells \(Cwm Cynon\)](#)

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
37	11	1	49

Derbyniwyd y cynnig.

9 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar Addysg a Dysgu Proffesiynol Athrawon

Dechreuodd yr eitem am 15.52

NDM6688 [Lynne Neagle \(Torfaen\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, 'Addysg a Dysgu Proffesiynol Athrawon', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 21 Rhagfyr 2017.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

10 Dadl Plaid Cymru – Pobl Ifanc a chymunedau yng Nghymru

Dechreuodd yr eitem am 16.35

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM6692 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod llawer o gymunedau ledled Cymru'n profi allfudo sylweddol o bobl ifanc i rannau eraill o Gymru, y DU a thu hwnt.
2. Yn cydnabod cyfraniad pobl ifanc i wydnwch a chynaliadwyedd cymunedau Cymru.
3. Yn croesawu llwyddiant Plaid Cymru o ran sicrhau cyllid ar gyfer cynllun grant i ffermwyr ifanc i helpu i gadw pobl ifanc mewn ardaloedd gwledig a'u denu i'r ardaloedd hynny.
4. Yn gresynu at fethiant Llywodraeth bresennol Cymru i greu cyfleoedd i bobl ifanc i'w galluogi i ddewis byw a gweithio yn eu cymunedau.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:
  - a) gwella'r cyfleoedd economaidd a roddir i bobl ifanc mewn cymunedau ym mhob rhan o Gymru;
  - b) darparu cefnogaeth well i fusnesau newydd yng Nghymru a gwella'r isadeiledd digidol a thrafnidiaeth y maent yn dibynnu arnynt;
  - c) cefnogi ymagwedd ranbarthol newydd i gadw pobl ifanc mewn ardaloedd dan bwysau arbennig o ganlyniad i ymfudriad allanol, e.e. rhanbarth Arfor a'r cymoedd.
  - d) ystyried a ellir lleoli sefydliadau cenedlaethol presennol neu newydd mewn ardaloedd yng Nghymru sydd angen mwy o gyfleoedd gwaith;
  - e) darparu tai fforddiadwy a diwygio'r system gynllunio i alluogi pobl ifanc i aros a/neu ddychwelyd i fyw yn eu cymunedau;

f) ymateb yn gadarnhaol i argymhelliad Adolygiad Diamond i gymell myfyrwyr sy'n gadael i astudio i ddychwelyd i Gymru ar ôl graddio.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
7	1	41	49

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Neil Hamilton \(Canolbarth a Gorllewin Cymru\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi compact Plaid Cymru â Llywodraeth Cymru o dan arweiniad Llafur o 2016–2017 a chytundeb clymblaid Cymru'n Un â Llywodraeth Cymru o dan arweiniad Llafur Cymru o 2007–2011, ac yn credu bod Llywodraeth bresennol Cymru a Llywodraethau Cymru yn y gorffennol wedi methu â chreu cyfleoedd i bobl ifanc ddewis byw a gweithio yn eu cymunedau.

2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i weithio gyda Llywodraeth y DU i greu swyddi sy'n talu'n dda i bobl ifanc mewn cymunedau yng Nghymru drwy gymryd camau sy'n cynnwys:

a) lleihau mewnfudo torfol a'r pwysau cysylltiedig y mae'n ei roi ar gyflogau galwedigaethau heb sgiliau a lled-fedrus, fel y datgelwyd yn mhapur gweithio Banc Lloegr ar effaith mewnfudo ar gyflogau galwedigaethol;

b) lleihau trethi a rheoleiddio ar gyfer pob busnes, yn enwedig busnesau bach a chanolig;

c) lleihau baich treth incwm ac yswiriant cenedlaethol;

d) rhoi'r gorau i'r agenda cynhesu byd-eang a datgarboneiddio sy'n agenda gwneuthuredig, a'i gymorthdaliadau gwyrdd cysylltiedig, sy'n trosglwyddo cyfoeth oddi wrth y tlawd i'r cyfoethog;

e) annog cynllunwyr a llunwyr polisi i symbylu creu swyddi â chyflogau da mewn ardaloedd gwledig, pentrefi a threfi llai, yn hytrach na dinasoedd mawr yn unig; ac

f) torri cyllideb cymorth tramor nad yw'n ddyngarol ac ailgyfeirio'r arbedion yn gymesur i bobl Cymru.

[Bank of England – The impact of immigration on occupational wages: evidence from Britain \(Saesneg yn unig\)](#)

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
5	0	44	49

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn croesawu strategaeth ddiwydiannol fodern ac uchelgeisiol Llywodraeth y DU sy'n nodi cynllun tymor hir i hybu cynhyrchiant a grym ennill pobl ifanc ledled Cymru a'r DU.

2. Yn nodi'r ffigurau a ryddhawyd gan yr Asiantaeth Ystadegau Addysg Uwch sy'n dangos bod graddedigion Cymru yn ennill llai nag yn unman arall yn y DU.

3. Yn gresynu bod Llywodraethau Llafur Cymru – gyda chefnogaeth pleidiau eraill – ers 1999, wedi methu â chynyddu ffyniant economaidd ac addysgol pobl ifanc yng Nghymru.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gynyddu cyfleoedd cyflogaeth i bobl ifanc a chymorth i fusnesau ac entrepreneuriaid drwy:

a) diddymu ardrethi busnes i bob busnes bach (hyd at £15,000);

b) cyflwyno cynllun teithio ar fysiau am ddim a chardiau disgownt rheilffordd ar gyfer pawb rhwng 16 a 24 oed; ac

c) cynyddu cyfleoedd i bobl ifanc i sicrhau cyllid ar gyfer busnesau newydd.

[UK Government – The UK's Industrial Strategy \(Saesneg yn unig\)](#)

[Higher Education Statistics Agency – Destinations of Leavers from Higher Education Longitudinal survey \(Saesneg yn unig\)](#)

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
11	5	33	49

Gwrthodwyd gwelliant 2.

Gwelliant 3. [Julie James \(Gorllewin Abertawe\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 3 a rhoi yn ei le:

Yn cydnabod y cymorth y mae Llywodraeth Cymru'n ei ddarparu i bobl ifanc, gan gynnwys drwy:

- Twf Swyddi Cymru, sydd wedi helpu mwy na 18,000 o bobl ifanc i gael swyddi o ansawdd da;
- prentisiaethau o ansawdd uchel a'r ymrwymiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud i greu o leiaf 100,000 o brentisiaethau ar gyfer pob oed yn ystod tymor y Cynulliad hwn;
- mynediad at dai gan fod 10,000 o dai fforddiadwy wedi'u codi yn ystod y pedwerydd Cynulliad a chan fod Llywodraeth Cymru yn bwriadu sicrhau 20,000 yn rhagor yn ystod tymor y Cynulliad hwn;
- helpu myfyrwyr â'u costau byw drwy sicrhau y byddant yn derbyn swm sy'n cyfateb i'r cyflog byw cenedlaethol tra byddant yn astudio;
- cynnal Bwrsariaeth y GIG i helpu pobl ifanc i ddechrau ar yrfa yn GIG Cymru;
- buddsoddi £100m i wella safonau mewn ysgolion ledled Cymru yn ystod tymor y Cynulliad hwn.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
---------	--------	----------	----------

26	0	23	49
----	---	----	----

Derbyniwyd gwelliant 3.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM6692 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

[Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:](#)

1. Yn nodi bod llawer o gymunedau ledled Cymru'n profi allfudo sylweddol o bobl ifanc i rannau eraill o Gymru, y DU a thu hwnt.
2. Yn cydnabod cyfraniad pobl ifanc i wydnwch a chynaliadwyedd cymunedau Cymru.
3. Yn croesawu llwyddiant Plaid Cymru o ran sicrhau cyllid ar gyfer cynllun grant i ffermwyr ifanc i helpu i gadw pobl ifanc mewn ardaloedd gwledig a'u denu i'r ardaloedd hynny.
4. Yn cydnabod y cymorth y mae Llywodraeth Cymru'n ei ddarparu i bobl ifanc, gan gynnwys drwy:
  - a) Twf Swyddi Cymru, sydd wedi helpu mwy na 18,000 o bobl ifanc i gael swyddi o ansawdd da;
  - b) prentisiaethau o ansawdd uchel a'r ymrwymiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud i greu o leiaf 100,000 o brentisiaethau ar gyfer pob oed yn ystod tymor y Cynulliad hwn;
  - c) mynediad at dai gan fod 10,000 o dai fforddiadwy wedi'u codi yn ystod y pedwerydd Cynulliad a chan fod Llywodraeth Cymru yn bwriadu sicrhau 20,000 yn rhagor yn ystod tymor y Cynulliad hwn;
  - d) helpu myfyrwyr â'u costau byw drwy sicrhau y byddant yn derbyn swm sy'n cyfateb i'r cyflog byw cenedlaethol tra byddant yn astudio;
  - e) cynnal Bwrsariaeth y GIG i helpu pobl ifanc i ddechrau ar yrfa yn GIG Cymru;
  - f) buddsoddi £100m i wella safonau mewn ysgolion ledled Cymru yn ystod tymor y Cynulliad hwn.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	7	16	49

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

11 Cyfnod pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 17.35

Crynodeb o Bleidleisiau

12 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 17.38

NDM6685 [Llyr Gruffydd \(Gogledd Cymru\)](#)

Pwysigrwydd datblygiad iaith cynnar: y camau gweithredu presennol ar y mater allweddol hwn a beth arall sydd angen ei wneud i sbarduno newid yng Nghymru.

13 Dadl Fer – gohiriwyd o 28 Chwefror

Dechreuodd yr eitem am 18.06

NDM6664 [Vikki Howells \(Cwm Cynon\)](#)

Bancio tir, treth ar dir gwag a rhai gwersi o Gwm Cynon.

Daeth y cyfarfod i ben am 18.28

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 20 Mawrth 2018